

De klacht

Klager meent dat een leerkracht onzorgvuldig heeft gehandeld in zijn rol als 'vertrouwenspersoon'. Deze leerkracht heeft een verklaring opgesteld die de ex-echtgenote van klager als processtuk heeft ingebracht tijdens een procedure over de omgangsregeling. Klager meent dat leerkracht zich daarmee partijdig heeft opgesteld in een privéaangelegenheid. Ook heeft de leerkracht nagelaten contact met klager op te nemen over de zorgwekkende informatie waar hij als vertrouwenspersoon van op de hoogte was geraakt.

Het tweede deel van de klacht richt zich tegen de schooldirecteur die volgens klager niet heeft gereageerd op zijn klacht over de handelwijze van de vertrouwenspersoon en evenmin heeft gereageerd op zijn verzoek om hem schriftelijke informatie te verschaffen.

Toetsing door Commissie

Ontvankelijkheid

De kern van de klacht richt zich op een op schrift gezette verklaring die de resultante is van vertrouwelijke gesprekken tussen verweerder De Haan en klagers zoon Tom, welke gesprekken tot het voorjaar 2008 zijn doorgegaan. Klager heeft op 2 oktober 2007, derhalve tijdig, de school verzocht tot afgifte van de verklaring en dit verzoek daarna meermaals, zonder resultaat herhaald. Klager kan daarbij niet worden tegengeworpen dat hij heeft stilgezeten. Niet kan worden ingezien dat de school nadeel heeft ondervonden door het tijdsverloop na 2 oktober 2007, zijnde de eerste dag waarop klager de school om een verklaring verzocht. Het beroep op niet-ontvankelijkheid faalt derhalve.

Ten aanzien van de inhoud van de klacht.

De leerkracht heeft zich de zorgen die over klagers zoon (Z) bestonden aangetrokken en is bereid gebleken om gedurende langere tijd, buiten zijn functie en verantwoordelijkheid als groepsleerkracht om, via gesprekken zorg te besteden aan het welbevinden van Z. Waar anderen de oorzaak van de gemoedstoestand van Z niet konden achterhalen, is verweerder daar zijns inziens wel in geslaagd. Volgens verweerders zijn de leerprestaties van Z uitstekend, waarvoor de Commissie haar waardering uitspreekt.

Ten aanzien van de informatievoorziening door school behoort het uitgangspunt te zijn dat, wanneer in het geval van een scheiding beide ouders met het gezag over de kinderen zijn belast, zij beiden dezelfde informatie ontvangen. Wanneer de school ermee bekend is dat de ouders elkaar op de hoogte houden over de schoolaangelegenheden mag zij volstaan met het verstrekken van alle informatie aan één van beide ouders.

In de onderhavige situatie was bij school echter bekend dat de relatie tussen klager en zijn ex-echtgenoot zich niet voor toepassing van dit uitgangspunt leende. De school kon er daarom niet mee volstaan om alleen moeder over de ontwikkelingen van de kinderen op de hoogte te stellen. Alle informatie had derhalve ook naar klager verstuurd moeten worden.

Moeder heeft in september 2007 aan verweerder gevraagd of hij zijn kennis over de problemen van Z op papier wilde zetten. Uit de vervolgens opgestelde gespreksnotitie blijkt voldoende duidelijk dat moeder al mondeling op de hoogte was van hetgeen de leerkracht over Z problemen bekend was geworden.

Naar het oordeel van de Commissie heeft de leerkracht onzorgvuldig gehandeld door mondeling reeds bekende informatie zonder aantoonbaar doel (waarnaar kennelijk ook niet was gevraagd) op verzoek van moeder op papier te zetten. Verweerder had, gelet op de hem bekende slechte relatie tussen ouders, zich moeten realiseren dat deze verklaring, waarvan vader de inhoud niet kende en volgens verweerder niet mocht kennen omdat Z dit zo had gevraagd, zich evident voor

Onderwijsgeschillen

misbruik leende. De Commissie acht de afgifte van zo'n verklaring, uitsluitend aan moeder, zonder vader te informeren onder de hiervoor geschetste omstandigheden onzorgvuldig, ook al had de leerkracht daarvoor toestemming van de interim-directeur.

Voldoende gebleken is dat de leerkracht geen formele vertrouwenspersoon was, maar door de school was aangewezen om één op één gesprekken met Z te voeren en hij in dat kader door Z in vertrouwen is genomen. Niet gebleken is dat de gesprekken conform bepaalde richtlijnen werden gehouden of volgens een bepaald (zorg)plan werden uitgevoerd. Wel dat de leerkracht Z besprak bij de interne zorgcommissie (waarvan overigens niets is vastgelegd) en hij Z besprak met de Intern Begeleider uit de bovenbouw.

In de voorliggende situatie had in de vorm van een plan van aanpak vooraf duidelijk moeten zijn vanuit welke pedagogisch-didactische taak de school besloot dat de leerkracht gesprekken zou gaan voeren, welk (diagnostisch) doel daarmee werd nagestreefd, welke periode de gesprekken zouden duren, welke evaluatiemomenten waren voorzien en aan wie over de verkregen inzichten informatie zou worden verstrekt. Van die aanpak had de school beide ouders vervolgens op de hoogte dienen te stellen op de bij de vaststelling van een zorgplan reguliere wijze.

Wanneer de problemen van Z binnen deze kaders bekend waren geworden had van de essentie daarvan objectief aan beide ouders verslag gedaan kunnen en behoren te worden, hetzij via de groepsleerkracht hetzij via de schooldirecteur.

De school heeft voor deze aanpak echter niet gekozen en heeft, mede doordat de zoon van klager blijkbaar niet wenste dat zijn vader op de hoogte zou raken, de van hem verkregen informatie eenzijdig bij moeder en (ten onrechte) niet bij zijn vader bekend gemaakt.

Een school hoort er beleidsmatig rekening mee te houden dat haar medewerkers door leerlingen in vertrouwen kunnen worden genomen. Daarmee kan zij trachten handvatten te bieden voor situaties waarbij de ontvanger een reactie nodig acht die de vertrouwensrelatie zal schenden. Daarom is het van belang dat een leerling erop gewezen wordt dat de informatie die hij slechts in vertrouwen wil verstrekken in beginsel ook vertrouwelijk blijft, maar er zich situaties kunnen voordoen die de ontvanger ertoe kunnen verplichten om anderen, zoals ouders, op de hoogte te stellen van hetgeen hem in vertrouwen is meegedeeld. De Commissie zal hierover een aanbeveling doen.

Naast het ontbreken van een handelingsplan en de eenzijdige informatievoorziening aan moeder, acht de Commissie het ook onjuist dat Z de gespreksnotitie heeft mede ondertekend. Dat hij die notitie zelf wenste te ondertekenen doet daar niet aan af. Zo'n notitie leent zich voor gebruik door de ene ouder tegen de andere ouder. Naar het oordeel van de Commissie heeft de school het loyaliteitsprobleem van Z met dit gespreksverslag op papier gezet en daarmee expliciet gemaakt.

Vorenstaande overwegingen leiden tot het oordeel dat de klachten tegen de leerkracht gegrond zijn.

Voor wat betreft de klacht tegen de schooldirecteur merkt de Commissie op dat zij zich kan voorstellen dat het voor deze verweerder moeilijk is geweest om helder te krijgen welke wensen er bij klager ten aanzien van informatieverstrekking precies bestonden waar klager bij meerdere afspraken verstek had laten gaan en zijn e-mails wat toon en inhoud betreft nogal ongepolijst zijn geweest.

Dit laat onverlet dat klager als de mede met gezag beklede ouder een recht op inzage in het leerling-dossier toekomt en hij tevens een recht op afschrift heeft. Gebleken is dat de schooldirecteur klager wel de inzage heeft toegestaan, maar klagers aanvankelijk verzoek om een afschrift van het volledige dossier afwees. De Commissie acht dit laatste onjuist. Van de schooldirecteur had verwacht mogen worden dat hij niet op voorhand het recht op afschrift afwees. De klacht is op dit onderdeel gegrond.

Onderwijsgeschillen

Overigens mag nog opgemerkt worden dat de in de escalatiefase door klager ten aanzien van een afschrift van het leerling-dossier gestelde eisen buitenproportioneel zijn geweest. Van klager mocht verlangd worden dat hij, zeker bij een omvangrijk dossier, op school zou aangeven van welke documenten hij een afschrift wenste. Dat het zo ver niet is gekomen is mede te wijten aan de opstelling van de schooldirecteur, die immers op voorhand categorisch afschrift weigerde.

Voor het overige merkt de Commissie op dat haar niet is gebleken dat de schooldirecteur niet zou hebben gereageerd op de klacht over de handelwijze van de leerkracht. Op dit onderdeel is de klacht ongegrond.

Oordeel van de Commissie

De Commissie komt op grond van bovenstaande overwegingen tot het oordeel dat de klacht over de leerkracht gegrond is en de klacht over de schooldirecteur gedeeltelijk gegrond is.

Aanbevelingen van de Commissie

De Commissie beveelt het bevoegd gezag van de school aan ervoor zorg te dragen dat:

1. er een protocol voor medewerkers wordt ontwikkeld hoe zij behoren om te gaan met vertrouwelijk verkregen informatie;
2. voldoende tijdig problemen rond leerlingen worden besproken in het zorgteam en daarvan verslag wordt gemaakt;
3. de inhoud van een ten aanzien van een leerling op te stellen plan van aanpak met de ouders wordt besproken en de essentie van de resultaten nadien met de ouders worden geëvalueerd.

Utrecht op 3 maart 2009,
mr. H.T. van der Meer, voorzitter,
mr. S.J.F. Schellens, secretaris.